

STRUČNI SKUP XIX DANI MUZIČKE TEORIJE

Zoran Božanić

Univerzitet umetnosti u Beogradu
Fakultet muzičke umetnosti
zbozanic@gmail.com

Primljeno / Received 04. 11. 2023.
Prihvaćeno / Accepted 24. 11. 2023.

U periodu od 28. do 29. oktobra 2023. godine, u dvorani *Stančić* na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (Hrvatska) održani su *19. dani muzičke teorije*, u organizaciji Hrvatskog društva muzičkih teoretičara (Hrvatsko društvo glazbenih teoretičara, HDGT). Ovo strukovno udruženje jednom godišnje organizuje stručni skup, jedinstven u našem regionu, na kojem se aktuelizuju različite teme iz domena muzičke teorije i pedagogije. Ove godine učesnicima je prezentovan raznovrstan program, prvenstveno namenjen profesorima muzičko-teorijskih predmeta i solfeđa. U radnom delu ovog dvodnevnog skupa izloženo je šest predavanja autora različitih generacija iz Hrvatske, Norveške i Srbije; organizovani su još radionica za studente i predstavljane knjige.

Prvi dan obuhvatio je širok dijapazon inovativnih metodičkih pristupa nastavi predmeta Harmonija i Solfeđa – od grafičkih prikaza akordskih veza, preko proširenja senzornih doživljaja muzike, do upotrebe džezza u nastavnom procesu. Skup je otvoren izlaganjem Tihomira Petrovića, profesora u penziji Muzičke škole „Vatroslava Lisinskog“ u Zagrebu, osnivača i dugogodišnjeg predsednika HDGT-a. Predavanje pod nazivom *Paleta akorda i njena upotreba u nastavi harmonije*, temelji se na razumevanju odnosa harmonskih funkcija, datih u formi originalnog grafičkog prikaza. Ovo omogućava predviđanje kretanja akorda u odnosu na onaj koji mu prethodi. Takva vizuelizacija harmonske logike pomaže boljem razumevanju međuzavisnosti njenih činilaca, te se može uspešno primeniti kao nastavno učilo.

Centralni deo prvog dana skupa činilo je izlaganje profesorke emerite Gro Šetelig (Gro Shetelig) sa Norveške muzičke akademije u Oslu. U okviru predavanja *Šta sam naučila u 40 godina iskustva u poučavanju (i razvoju novih metoda) vaspitanja sluha, ritmičkih i slušnih veština*, profesorica je izložila originalnu nastavnu koncepciju. Ona podrazumeva ne samo čisto muzičke, tradicionalne metode nastavnog rada, već i mobilizaciju svih senzornih kapaciteta studenata (oči, uši, telo i disanje); oni postaju „slušni alati“ za ovladavanje određenim „veštinama“, utičući na ukupan razvoj muzičkih sposobnosti. Nakon predavanja, održana je radionica namenjena studentima, na kojoj su i praktično prezentovane „slušne veštine“ (imitacija kao

sredstvo učenja, postavka temelja za ritam uz upotrebu tela, izgradnja svesti o harmoniji putem pevanja).

Petar Ćulibrk, profesor Muzičke škole u Dugom Selu, održao je predavanje pod nazivom *Džez u nastavi klasične harmonije*. U njegovom prvom delu predstavljeni su osnovne sličnosti i razlike kod postavke akorada u klasičnoj i džez harmoniji, načini njihovog obeležavanja, kao i upotreba specifičnih harmonskih konstrukcija. Drugi deo predavanja činilo je sagledavanje harmonske logike džeza, uz poseban osvrt na njegovu lestvičnu osnovu. U završnom, trećem delu, razmotreni su načini analize odabranih kompozicija i praktična izrada harmonskih „zadataka“ u okviru četvoroglasnog horskog stava.

Drugog dana stručnog skupa, predavači su obradili raznorodne teme, obuhvatajući nastavu predmeta Kontrapunkt, iskustva u realizaciji učeničkih projekata i probleme iz domena psihologije rada nastavnika. Na početku, održana je promocija knjige *Metodika nastave kontrapunkta* (Fakultet muzičke umetnosti, Beograd, 2022), dr Zorana Božanića, vanrednog profesora Fakulteta muzičke umetnosti u Beogradu i predsednika Srpskog društva za muzičku teoriju. O knjizi je govorio autor, ukazujući na važnost postojanja metodičke literature za muzičko-teorijske predmete. Sagledani su namena i koncepcija udžbenika. Nakon prezentacije, održano je predavanje pod nazivom *Pitanja metodologije analize renesansne polifone kompozicije*. Imajući u vidu činjenicu da u nastavi kontrapunkta muzička analiza još uvek nije metodički jasno postavljena, predavač je razmotrio različite elemente analitičkog postupka. Tako, izloženi su pristupi kompozicionoj tehnici i načini obeležavanja osnovnih kontrapunktskih činilaca, problematika analize modalne harmonije, opšte specifičnosti renesansne tekstualno-muzičke forme uz preciziranje načina formiranja shematskog prikaza.

Petra Zidarić Đurek i Marina Sokol, profesorke Muzičke škole u Varaždinu, svoja iskustva i rezultate u radu s učenicima predstavile su kroz predavanje *Potruga za zvukom – muzičko putovanje za decu i mlade*. Ono je proisteklo iz projekta, koji je na ovogodišnjem takmičenju građanskog vaspitanja nagrađen od strane Varaždinske županije. Temelji se na kolektivnom uključivanju učenika u građanske aktivnosti izvan škole. U tom svetlu, učenici su kreirali različite interaktivne aktivnosti – ozvučenu priču, radionicu, muzičku igraonicu, predstavu, improvizaciju i igru – praktično ostvarene u varaždinskim vrtićima. Autorke ovog maštovitog i originalnog projekta predstavile su faze njegove realizacije, uz određenje neophodnih faktora za sprovođenje sličnih aktivnosti, koje umnogome doprinose napretku lokalne zajednice i približavanju muzike deci najmlađeg uzrasta.

Poslednje predavanje ovogodišnjeg skupa, pod nazivom *Postavimo granice i izbegnimo sagorevanje na poslu*, održala je Lea Buljević, profesorka psihologije i psihoterapeutkinja Muzičke škole „Franje Kuhača“ u Osijeku. Autorka se bavila aktuelnim pitanjima odnosa i balansa između profesionalnog i privatnog života, kao i

problemima stresa. Ovde su, pored definisanja načina kontrole granica kod preuzimanja obaveza i komunikacije, praktično isprobane metode i tehnike koje pomažu prevazilaženju različitih stresnih situacija.

Ovogodišnji *Dani muzičke teorije* protekli su u znaku odlične organizacije, što je, već tradicionalno, odlika rada HDGT-a. Pritom, izbor kvalitetnih sadržaja izazvao je interesovanje mnogobrojnih slušalaca, koji su bili aktivni učesnici predavanja, postavljajući pitanja, međusobno razmenjujući stručna iskustva, učestvujući u radionicama, praktičnim demonstracijama itd.

Delovanje HDGT-a već godinama je usmereno prema unapređenju različitih aspekata nastave muzičko-teorijskih predmeta. Pritom, osim organizacije stručnih skupova, izdvaja se još izdavačka delatnost – publikovanje udžbenika, naučnih i stručnih monografija, časopisa, nastavnih učila, notnih izdanja i nosača zvuka. U tom kontekstu, ukupna delatnost Društva može se smatrati uzornim primerom doslednog i kontinuiranog rada, gde su *Dani muzičke teorije* samo deo šireg koncepta stručnog i naučnog angažovanja, koji ima značajne pozitivne implikacije na razvoj, popularizaciju i reputaciju muzičke teorije u našem regionu.